

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnine in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemči nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 204.

V Ljubljani, v sredo 6. septembra 1893.

Letnik XXI.

Društva v varstvo Nemcev.

Znani nemški zagrizenec, bivši sekcijki načelnik v ministerstvu za nauk, baron Dumreicher, neprestano pomišlja, kako bi te „uboge, preganjane“ Nemce v Avstriji obvaroval neizogibnega pogina. V to svrhu spisal je nedavno spis o dolžnosti narodnega ohranjenja („Nationale Schutzpflicht“).

Iz te razprave zvemo, da sedaj živi več nego — trideset milijonov Nemcev po svetu izven mej Nemške in ogromno število teh Nemcev nima nobene bodočnosti. S svojimi velikimi telesnimi, duševnimi in nravnimi močmi vedno množé veljavo tujih narodov in neprestano pomagajo ponižavati ugled Nemčije po svetu. Največja skupina ismej teh trideset milijonov Nemcev so po Dumreicherjevem mnenju — avstrijski Nemci, in življensko vprašanje je za vse Nemce, da ohranijo pri avstrijskih Nemcih močno narodno tradicijo, ki se doslej pojavlja med njimi. Vsem jasno videčim in visokomiselnim možem med nemškim narodom treba, dokler je še čas, osvedočiti resnim činom, da osamljenim rojakom v tujini stoji na strani zvesto mišljenje njih rojakov v Nemčiji. Obširno nepolitiško polje je, na katerem so možni taki resni čini. Osobito s pomočjo narodnih ohranitvenih društev ima se delati na to, da med mladine ne bo zaostajalo v celoti število nemškega ljudstva, v kolikor se dostaje pomnoževanja, za drugimi narodnostimi, piše baron Dumreicher.

Brez dvoma, da bodo društva s takimi načeli postala v Nemcih, osobito med mlajšim pokolenjem — jako priljubljena; mati Germanija pa lahko mirno spava zdaj, kajti umirovljeni sekcijki šef izumil je radikalno sredstvo v ohranjenje in pomnoženje ubozih tlačanih Nemcev v Avstriji.

Lahko bi prestali v svojem razmotrivanju, toda

„spis“ barona Dumreicherja je i nadalje v svoji vsebini dosti zanimiv. Spis nam dalje pové, da vedno traje narodna nevarnost za nemški živelj, in brez kazni ne sme nastati noben prestanek v obrani, brez kazni se ne sme odlašati odpor. Zbog tega le hitro na dan z ohranjevalnimi društvi, kajti krivo tu ni vodstvo stranke, in vlada, da je naraščaj stanovništva v povsem slovanskih deželah proti nemškemu dvakrat, da po nekod trikrat tako velik, ker se po nemških mestih naseljujejo slovanski delavci in vsled tega izgublja nemštvo tal. Tu se povsem gre za gospodarska načela, in zbog tega pozivlje Dumreicher Nemce, ki imajo po njega mnenju v rokah vso industrijo in vse bogatstvo, naj to bogatstvo uporabijo in proti gospodarskim podjetjem postavijo istotako gospodarska podjetja. Kaj to pomeni, ni treba razlagati, kajti naši Nemci povsodi ondi, kjer morejo, že davno tako postopajo in delajo, česar jim svetuje baron Dumreicher, saj borba in trpljenje slovanskih manjšin po nemških mestih in na periferiji to najbolj dokazuje. Da jim njih delo ne gre tako, kakor bi radi, ni njih krivda in ne zasluga, temveč zasluga vztrajnosti in žilavosti slovenskega življa.

Konec Dumreicherjevega spisa obseza tajno hrepenenje za črnožolte mejnike, naj nemška vlada posreduje in poseže vmes s svojim vplivom, da se spolnijo želje nemško-nacijonalnih zagrizencev. „Izvestno — čitamo v članku — ne sme posameznik posezati v visoko politiko; toda dajati narodno pomoč in podporo nevarnostim izpostavljenim rojakom, bodi si da živé v tej ali oni deželi, imela bi biti vsakemu sveta dolžnost! Ko bi se ta dolžnost izvrševala v obče, priznavalo bi se to kot vseobčni čin sebeohranjenja, kakoršno je, in ta istinitost pojavljala bi svoje sledove povsem tudi v — visoki politiki!“

In kaj takega se drzne pisati baron Dumreicher, bivši sekcijki načelnik v ministerstvu za nauk, zdaj državni poslanec in člen kluba združene levice, ki se nazivlje „državno stranko“! Taka je ta „državna“ stranka, ki se trudi na vse pretege, da se zopet polasti nadvlade! Kako bi se zopet vladalo v Avstriji in postopalo z nami Slovenci, da bi se jej to posrečilo, predstavlja si lahko vsak rodoljub sam.

Z ozirom na ta spis Dumreicherjev naj se presojajo poskusi tujcev na Kranjskem, ki v toliki meri posegajo po naši domači zemlji ter si jo lasté z nakupovanjem. — „Vigilantibus iura!“

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. septembra.

Masaryk in Grégr. V nedeljo skliče Masaryk shod volilcev, da pojasni razpor mej seboj in dr. Grégrom, da potem volilci izrekó svoje mnenje, če je pravilno ravnal. Volilci mu najbrž izrekó zaupanje. Masaryk pa bajé misli, če mu volilci izrekó zaupanje, ne le obdržati svoj državnozbornski mandat, temveč tudi ostati v mladočeškem klubu, ako ga naravnost ne izključijo. Izključiti se ga pa najbrž ne bodo upali. Tudi Grégr sam najbrž ne bode silil, da bi se stvar še jedenkrat razpravljala, ker večine ni popolnoma gotov.

Shod volilcev dr. Grégra. V nedeljo je bil sklical shod volilcev dr. Grégr v Lužcu. Razkladal je, da so Mladočehi zopet razvili zastavo češkega državnega prava. Priznati je pač moral, da dosedaj Mladočehi niso ničesa dosegli, ali izgovarjal se je na velike težave. Čudno, dr. Grégr sedaj govori o težavah, ko so pa Staročehi zastopali češki narod v državnem zboru, pa dr. Grégr ni nič vedel o težavah in jih je vedno napadal, da ničesa ne dosežejo, ali vendar Staročehi niso prihajali tako prazni z Dunaja, kakor prihajajo sedaj Mladočehi.

LISTEK.

Vodnikova slavnost na Koprivniku.

(Govoril v cerkvi prečast. g. Jan. Ažman, župnik v Gorjah.)
(Konec.)

Preljubi poslušalci! Naj bi danes Vodnik vstal in med nas stopil, kaj bi pač počel, kaj bi rekel? Mislim, da bi se z nami veselil in da bi se čudom čudil, da je slovenski jezik, katerega je on prvi resno gojiti in likati začel, toliko nspredoval, — Boga bi hvalil z nami, da je njegovo seme res prineslo 100torni sad. — Mladina slovenska, tukaj se zgleduj! Kar bodeš sejala, to bodeš žela. Dobro seme je sejal naš Vodnik in danes, kakšna žetev, da nam vsem veselja srca igra, če pogledamo na naše slovstveno polje! — On ni delal le tega, kar mu je veleva duhovski stan, prosti čas je porabil v to, da je likal jezik, da je pisal knjige in zlagal pesmi, da se je učil zgodovine in naravoslovja, da je hodil po planinah in gorah, (bil je celo na Triglavu in Vršacu). Glej mladina slovenska! Kako moraš čas dobro in vestno rabiti, sebi v napredek in svojemu ljudstvu v korist. Nič ne dene, če tudi s trudom seješ, kakor naš Vodnik, bodeš pa tudi žela z veseljem, ko sad dozori!

Ali pri tem moram vas vse, posebno olikane, na neko okolščino opozoriti: Naš Vodnik je res likal naš zanemarjeni jezik, ali to mu ni bil glavni na-

men. Jezik mu je bil le sredstvo v dosego glavnega namena, ki je ali bi vsaj moral biti pri vsakemu ljudstvu: kraljestvo božje, izveličanje duš. Naš Vodnik se je ravnal po besedah Jezusovih, katere smo danes slišali v evangeliju in katere sem postavil pred svoj govor. Iščite najpopred božjega kraljestva in njegove pravice — in vse to vam bo privrženo.

Vodnik je bil pred vsem in najpred goreč duhovnik, ki se je vselej in povsod najbolj za to trudil, da sebi izročene pripelje k izveličanju. In ravno jezik mu je bil k temu važno sredstvo. Sam pravi v nekem pismu, da želi Kranjski jezik čeden narediti! Kakor nam umen rokodelce toliko boljše blago izdeluje, kolikor pripravniše orodje ima; tako je tudi Vodnik precej sprevidel, da bo svoj namen pri ljudstvu le tedaj dosegel, če bo kolikor moč v njegovem jeziku, po domače in umljivo ž njim govoril. Zatorej je rad hodil med prsto ljudstvo, poslušal njegov govor, pazil na posamezne izraze, popraševal po različnih imenih in si je tako res srca sebi izročeni pridobil; zato so ga tako čislali, zato so komaj čakali, da pride nedelja in praznik, da bodo šli poslušat gospoda Balanta. Splošna sodba faranov o njem je bila ta: Tako še nobeden ni z nami govoril, domače in umljivo, kakor g. Balant.

Tu imamo zopet lep zgled nad Vodnikom posebno mi duhovni. Bolj ko umevno, bolj domače ko z ljudstvom govorimo, toliko raje nas poslušajo, toliko lažje si srca pridobivamo. Čez vse imenitna je stvar,

katere zastopamo in oznanjamo: namreč sveta zveličanska vera; treba tudi, da jo v prijetni in pravilni obliki prenašamo. Če bi naš jezik bil okoren, nerazumljiv, nepravilen, bi se to reklo, da dobro jed v umazani skledi ponujamo. Srečna si ti, slovenska mladina, ki si izgojena v domačem maternem jeziku, kar mi stareji nismo bili; in prav je, da spoštuješ materin jezik in ga čistiš in gladiš; ali rečem ti, pazi, da ga preveč ne čistiš, da se preveč od ljudstva ne oddališ, mesto bi se mu bližala!

Vodniku je bil jezik tedaj imenitno sredstvo, da se je lažje ljudstvu približal, si lažje njega srca pridobil. — Ali vedite, preljubi, da se vsako sredstvo lahko na dve strani rabi. Tudi jezik je na dve strani brušeni meč. Ako ga prav rabiš, v čast božjo, v zveličanje duš, v napredek in blagostanje, kako lepo je to! Ali skušnja nas pa tudi uči, da se jezik lahko tudi na slabo stran rabi in tedaj lahko žalostne posledke ima, neznano škodo naredi. Naš Vodnik jezika ni rabil zato, da bi bil kakšne zmote, krive nauke učil, kakor pred njim dobrih 100 let od vere odpadli duhovni past. Trubar, Dalmatin, ki so s pomočjo slovenskega jezika trosili krivo vero in lutranstvo med našim ljudstvom. Ti pač niso bili pravi vodniki našemu ljudstvu, ampak zapeljivci so bili v pravem pomenu!

Mladina slovenska in vi vsi, katerim je Bog dal dar, sukati uma svitile meče, da pišete našemu ljudstvu, glejte, glejte, da jezika ne rabite v duhovno

Vodja Mladočehov je govoril tudi o pasivni politiki. Priznal je, da ni dosledno, da so Čehi v državnem zboru, ko bi morali poznati samo deželni zbor češki, ali sedaj bi le Taaffeju ustregli, ko bi zapustili drž. zbor, ker bi se znebil nevarne opozicije. Vlado je opominjal, da naj ne tira z nadaljevanjem izvršenja dunajskih punktacij naroda v skrajno nevoljo. Izrekel se je za narodno enakopravnost in proti nameravanemu Pleuerjevemu jezikovnemu predlogu. On je za občno volilno pravico, ali glasoval bode pa tudi za delavske zbornice, da delavci dobé vsaj nekaj zastopnikov v parlamentu, ako se občna volilna pravica odkloni. Zbor je okrajni glavar razpustil zaradi neumestnih klicev. Poklical je žandarje, da so razgnali zborovalce.

Ulični napis. V St. Terezinu na Češkem so tudi Čehi vložili prošnjo na namestništvo za dvojezične napise. Dosedaj so samo nemški. Namestništvo je odbilo prošnjo, ker nima občinam naravnost zapovedovati v lastnem delokrogu. Prosilcem je naročilo, da naj se obrnejo do občine v Terezinu.

Hujskanje proti češkim trgovcem in obrtnikom. Nekateri nemški listi jako pridno obirajo češke trgovce in obrtnike po svojih listih. Kar z imeni objavljajo tiste češke trgovce v nemških mestih, kateri še niso zatajili svoje narodnosti, da naj Nemci ne kupujejo pri njih. Celo čez nemške trgovce in obrtnike hujskajo, če je znano o njih, da niso sovražni Čehom. Dobro je pa, da ta hujskanja dosti ne izdajo. Nemški listi sami se pritožujejo, da se nemško prebivalstvo na njih opomine dosti ne ozira. Ljudje kupujejo in naročajo, kjer so dosedaj, ne meneč se, kaj pišejo nemško-narodni listi. Pisava nemških listov je imela blizu toliko vspeha, kolikor znani nasvėti dr. Gregra zastran kadenja avstrijskega tobaka in pa zastran plačevanja davka. Pri kupovanju in naročevanju se navadno ljudje ozirajo na to, kje dobé ceneje in bolje blago.

Nemško-narodna stranka. „Das Deutsche Blatt“ v Brnu svetuje nemško-narodni stranki, da naj začne odločnejše delovanje. Razviti mora nemško-narodno zastavo in nobeni oziri, modrovanja ali taktični pomisleki je ne smejo odvrniti od radikalne nemško-narodne politike. Nemško-narodni poslanci morajo stopiti v tesno zvezo z narodom, iti morajo ne le v svoje okraje, temveč tudi v okraje liberalcev, tako bodo pregnali marsikako nezaupanje, katero ima narod še do te stranke. Posebno na Češkem nemško prebivalstvo prav ne zaupa dr. Steinwenderju, odkar se je razcepil nemški klub. To nezaupanje se bode pa dalo odstraniti samo, če dr. Steinwender osebno stopi pred narod in mu pojasni svojo politiko. Drugi nemški list pa svetuje nemško-narodni stranki, da naj začne brezozirni boj proti liberalcem, dokler vlada mej nemškim prebivalstvom nevolja zaradi poslednjega Plenerjevega govora v Hebu.

Narodna enakopravnost. Izrazi učencev na ljudskih šolah na češkem bodo baje z letošnjim šolskim letom počenši dvojezični v čeških, in samo nemški v nemških šolah. Na dvojezičnih bode celo

nemščina na prvem mestu. Dosedaj so bili ti izrazi na čeških šolah češki, na nemških nemški.

Nemški liberalci preté z abstinenčno politiko. Poslanec Nitsche se je na volilnem shodu izrazil, da Nemci ostavijo češki deželni zbor, ako jim vlada ne dá zadoščenja za dogodke v deželnem zboru. Državnega zbora pa Nemci ne ostavijo, ker to bi bilo nevarno.

Pruski tajni svetnik Geffken je izdal brošuro o razmerah mej Rusijo in Francijo. V tej brošuri priporoča, da se Lotaringija združi s Prusijo, nekateri mejni kraji naj se pa dajo Bavarski. Alzacija naj bi se pa odstopila Badenski. Na ta način bi se Alzačani in Lotarinžani najhitreje zliili z Nemci v jeden narod. Dokler bodeta pa v sedanjih razmerah k nemškemu carstvu, pa tega ni misliti. Geffken govoreč o razmerah mej Francozi in Rusi od Petra Velikega do danes, dokazuje, da ni misliti na to, da bi sedanji dobri odnošaji mej Francijo in Rusijo se še dolgo ohranili. Prijateljstvo se bode razbilo, kakor se je že večkrat. Sicer bi pa trodržavna zveza, če jo podpira Anglija proti temu, da jej jamči njeno posest v Indiji, že sedaj bila precej močnejša, nego sta vkupe Francija in Rusija, zatorej bi se poslednji nikakor ne upali rušiti miru. Nekoliko pač utegne Geffken imeti prav. Posebnih simpatij ruski vladni krogi do republikanske Francije pač tudi sedaj nimajo.

Evangeljskoluterski shod v Berlinu. Te dni je bila v Berlinu konferenca odposlancev onih pruskih luteranskih verskih občin, ki so ostale v pruski deželni cerkvi. Na tem shodu niso zabavljali proti katoliški cerkvi, kakor je to navada po družih protestantskih shodih. Posvetovali so se le o zadevah svoje cerkve. Posebno zanimivo je pa, da so zborovalci izrekli svoje prepričanje, da se na gimnazijah premalo ozira na veronauk, ki bi po njih mnenju moral biti nekako središče vsega pouka. Za veroučitelje se pa naj nastavljajo možje, od katerih je pričakovati, da bodo učencem pravi voditelji v verskih stvarih. Pri imenovanju bogoslovskih profesorjev naj bi se oziralo ravno tako na mnenje cerkvenih korporacij, kakor na mnenje fakultet. Cerkvi naj se dá večja svoboda, ker jej sedauja odvisnost od države ni koristna. Vsi ti sklepi so jako pametni in se precej vjemajo s tem, kar zahtevamo katoliki za-se. Da bi kmalu tudi drugi protestanti prišli do prepričanja, da je treba v šolah se bolj ozirati na versko vzgojo in da zavisnost od države je cerkvi v škodo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. septembra.

(Deželni predsednik) baron Hein odpeljal se je danes na Danaj in od tam pojde po dvanednem bivanju na Ogersko.

(Delitev daril konjerejem v Kranju) vršila se je dne 5. septembra. Komisija sestavljena je bila iz gg.: c. kr. ritmojster vitez Beutler, predsednik konjerejskega odseka Fr. Povše, potem podpredsednik

c. kr. kmetijske družbe, J. F. Seunig. Darila prejeli so: A. za žrebetne kobile: 1. Jan. Vehovec iz Voklega 35 gld. 2. Miha Prešern iz Sv. Ambroža 20 gld. 3. Franc Dovžan iz Govnika 15 gld. 4. Anton Golob iz Stražiša 15 gld. 5. Janez Grašič iz Govnika 15 gld. 6. Jernej Markeljč iz Strahinj državno srebrno svetinjo, 7. Franc Grošelj iz Poljan državno srebrno svetinjo. B. Triletne oplemenjene žrebice: 1. Jan. Dolenc iz Stražiša 25 gld. 3. Andrej Hočevnar iz Zapog 20 gld. 3. Anton Tiringer iz Stražiša 15 gld. 4. Franc Strupi iz Čirčič državno srebrno svetinjo. 5. Franc Brešar iz Čirčič državno srebrno svetinjo. C. Dvo- in jednoletne žrebice: 1. Jan. Strupi iz Čirčič 10 gld. 2. Jož. Primožič iz Sv. Križa 10 gld. 3. Jernej Polajnar iz Spodnje Kokre državno srebrno svetinjo. 4. Jož. Križnar iz Stražiša državno srebrno svetinjo. 5. Jan. Rapie iz Podreč državno srebrno svetinjo.

(Knezoškofje ljubljansko semenišče.) Veliki in dolgotrajni napori semeniškega vodstva so uspeli. Danes je na novo prizidan del že pod streho. Z njim dobi semenišče nekaj novih, vzlasti bolehnim gojenjem prepotrebni prostorov. — Dosedaj jih je vsprejetih 22 za 1. leto.

(Umrl) je danes zjutraj znani kamnoseški mojster g. Peter Thomann po kratki bolezni, star 33 let. Pokojnik je zgradil Anastazij Grünov (knez Ant. Auersperg) spomenik na Križevniškem trgu.

(Iz severne Amerike) se nam poroča, da je zavlada po vseh delih Združenih držav silna revščina. Vzrok te bede je, ker je vlada nakupila preveč srebra, a na to ni gledala, kako je z zlatom. Blagajnica v Washingtonu je sedaj menda v slabem položaju; evropske, ozroma angleške banke se pa masté z ameriškimi cekini. Beda se pa posebno občuti mej delavskim stanom. Mnogo je ljudi, ki žive le ob ribah; tako n. pr. se nahaja v Toweru, Minn. več Logatčanov, ki se ne vedo kam obrniti. Res je, da jim da okraj St. Louis par dolarjev na mesec, ali kaj je to dvanajsterim sestradanim ljudem? Večina izmed teh bi se gotovo rada takoj povrnila v domovino, samo, da bi imela s čim. Zatorej, rojaki, ne hodite tje v en dan v Ameriko — ako nimate tu znancev in prijateljev. X.

(Morska kopel v Gračeju), kamor je odposlanih vsako leto iz raznih kronovin obilo škrofuloznih otrok, zaključila se je koncem meseca avgusta t. l., in so došli ti otroci že na svoj dom. Ljubljanska občina in deželni odbor kranjski odposlala sta, kakor prejšnja leta, tako tudi letos, in sicer prva 5, a zadnji dvoje na škrofulozi bolnih otrok v imenovano kopelj. — Vspehi so kaj povoljni.

(Iz učiteljstva.) Provizorični učitelj na Vačah pri Litiji, gosp. Teodor Čampa, in učitelj g. E. Gangl v Budanjah imenovana sta pomožnima učiteljema na I. mestni deški petrazrednici v Ljubljani.

(Opniščeni obrti.) Meseca avgusta so naslednje stranke svoje obrti opustile: Mihael Mahnič, krojaški obrt; Marija Knerler, modistinjski obrt; Jože

škodo našega ljudstva. Bolje, da se nič ne piše, kakor da se piše kaj pohujšljivega, spodtakljivega; ali če se stare in nove zmote ponujajo bralcem v glatkem jeziku, če se z našim jezikom spodkopuje čednost, če se veljava duhovnom, škofom in papežu spodkopuje, če se vera in cerkveni obredi smešijo! Naj bi Vodnik danes vstal in videl in bral, kar se je zadnji čas že slabega in spodtakljivega napisalo v našem jeziku, pač bi mož vzdihnil in rekel: Oh zato pa nisem pilil in gladil in likal našega jezika, da bi se z njim kvaril in pohujševal slovenski rod!

Pa kakor sem že rekel: Vodniku je bilo prvo vera, zveličanje ljudi, božje kraljestvo; jezik mu je bil le sredstvo. Vera, katero je on pred 100 leti oznanjeval, je še danes tista in se ni spremenila; koliko pa se je že jezik spremenil teh 100 let. Glejte, dasi je Vodnik za svoj čas bolj čisto in pravilno slovenščino govoril, kot njegovi drugovi v duhovskem stanu, je pa vendar njegov jezik tako pomanjkljiv, da bi se vsi smejali, če bi danes jest k vam v njegovi slovenščini govoril: Je pač taka: Glavni namen je vedno tisti: kraljestvo božje, zveličanje duš; jezik pa se lahko spreminja in se je res že tudi skoraj da preveč spremenil.

Našemu Vodniku ostane toraj med našim ljudstvom vedni spomin ne samo zato, da je pilil naš jezik in prvi slovensko pesem pel, ampak še bolj

zato, ker je v čednem domačem jeziku oznanjeval pravo vero, razširjeval božje kraljestvo. — In v tem nam je duhovnom prelep vzgled.

Tudi mi smo zato poslani, da oznanujemo pravo zveličansko vero našemu ljudstvu v domači besedi. Mi duhovni smo tedaj vaši vodniki, če učimo in dokler učimo pravo vero, dokler smo sklenjeni s škofom in papežem. Jest sem vodnik gorjanske župnije, pa le tako dolgo, dokler stojim v edinosti cerkveni. Vaš sedanji gospod, če tudi se ne pišejo Vodnik, so pa vendar vaš pravi duhovni vodnik, pa le, dokler uče čisto kršč. kat. vero, njene postave in določila! — Iz tega pa tudi spoznate, da je bil prvi tukajšni župnik dvakrat Vodnik. On se ni samo tako pisal, je bil tudi zares pravi duhovni vodnik, ker je vaše preddede vodil po pravi poti zveličanske vere v nebeško domovino!

Sklep.

In v tem pomenu, predragi, naj se sprejme naša današnja slavnost na Koprivniku! Dajmo čast našemu Valentinu Vodniku, ker je budil naše rojake in posebno mladino k spoštovanju materinega jezika in ki je prvi slovensko pesem pel, toliko storil v prospeh našega jezika. Ali še bolj ga častimo in čislajmo zato, ker je učil pravo krščansko vero in deloval za božje kraljestvo, trudil se za zveličanje neumrjočih duš!

Zatoraj sklepaje svoj govor zakličem vam tu navzočim, pa tudi vsemu slovenskemu narodu, naj biva koderkoli:

„Mili moj slovenski rod! Bog te varuj dvojne nesreče:

Prvič nesreče, da slovenski jezik, katerega je naš Vodnik likal in gojil, v katerem je prve slovenske pesmi zložil, nikdar ne vtihne v vseh pokrajinah, koder bivajo Slovenci!

Drugič pa te varuj Bog še večje nesreče, da bi kdaj zginila s slovenske zemlje sveta katoliška vera, katero je Vodnik pred 100 leti učil in katero danes oznanjujemo mi; sveta katoliška vera pravim, kateri je vdan naš rod že tisoč let, sveta zveličanska vera, za katero so naši predniki čez 200 let krvaveli v bojih s Turkom!

Vedi pa, ti moj slovenski rod, da te ta dvojna nesreča nikdar zadela ne bo, če se držiš od Boga ti poslanih, s svojim škofom, z rimsko cerkvijo zedinjenih duhovnih vodnikov, ki te v milem materinem jeziku vodijo po pravi poti v nebeško domovino!

Zatorej sklenem s srčno željo: da bi dosegli skupni naš namen, za kateri smo vstvarjeni, da bi se namreč zveličali vsi:

Učenik in učenci;
Pastirji in čeda;
Vodnik in vojeni! Amen,

Svetek, klanje drobnica; Jože Novak, krojaški obrt, in J. Zalaznik, sladničarski obrt.

(Prvotni imenik porotnikov za 1893. l.) leži od dne 5. do 12. septembra t. l. v magistratnem ekspeditu razgrnen na vpogled, kjer ga lahko v tem času vsakdo pregleda in proti sestavi svoj ugovor naznani.

(Narodnega doma) prošnja za dovoljenje gradnje vročil bode te dni odbor vladi, in takoj, ko bo rešena ta formalna zadeva, položil se bode temeljni kamen na dotičnem stavišču ob Tržaški cesti in Lattermannovem drevoredu. Odbor se nadeja, da bode poslopje dograjeno do otvoritve deželne izložbe prihodnje leto.

(Od tržaške mitnice) do konca c. kr. gozdnega vrta je zdaj jarek za odtekanje vode iz bližnjih travnikov popolnem zasut, toda tisti odtok tik mitnice je še vedno odprt, in treba bi bilo, da se vsaj pokrije. Pripetilo se je n. pr. predsinočnjem, da je v temi pal v jarek tik mitnice nekoliko vinjen težak, a izvestno bil bi revež obtičal v njem, da ga ni potegnil z nevarnega položaja mitničarski paznik.

(Z Reke.) Dne 28. avgusta je notranje ministerstvo prepovedalo svečanost, katera se je imela vršiti dne 3. t. m. na Reki, o kateri ste Vi že poročali. To je storilo iz strahu pred kolero. Ta ukrep vsi odobravamo, le naši irredentovci se kar pené od jeze. Še tisti dan so napravili v hotelu „Deak“ meeting, katerega se je udeležilo 150 oseb. Navzoči so bili tudi zastopniki tukajšnjega laškega planinskega in filharmoničnega društva, reški kanotijeri in pa odbor za slovesnost. Z veliko večino so odločili, da hočejo protestirati odredbi ministri. Protest so poslali guvernerju, a dosegli niso ničesar. Vsi razkačeni so brzojavili svojim bratom v Trst in v Rim, da je šlo vse po vodi. Ministerstvo je to slavnost tudi zato prepovedalo, ker mu že preseda predrznost naših italijanašev. Za slavnost so delali naši irredentovci na vse kriplje. Povabili so vsa laška društva iz Pulja, Trsta, Istrije, Gorice, da celo iz Zadra in Tridenta. Došli bratom so mislili, kakor sem že omenil v prejšnjem dopisu, deklamovati v gledišču pesem, v kateri se opeva „Vhod laške vojske v Rim“. Sestavili so tudi za oni večer „valcer“, kateri se imenuje „Margarita“. Rimski planinci so pripravili laško zastavo kot darilo onemu, ki bi zmagal pri tekmovanju (regati). Vprašamo: Kaj bi bila Avstrijancu laška zastava? Iz vsega tega je razvidno, da so hoteli naši irredentovci slovesno demonstrirati proti Avstriji in še bolj koncentrovati in ojačiti irredentizem. Zato se vrlo radujemo, da jim je notranje ministerstvo prekrizalo račune. Sedaj mislijo meseca maja prirediti enako slavnost, pa vlada tudi takrat ne bode dovolila tolike demonstracije. Mi želimo, naj bi se v Reki malo bolj gledalo irredentovcem na prste, drugače znajo vzrasti, kakor so vzrastle v Trstu, kjer jim vlada ni več kos. — Dne 30. m. m. je dobila naša mestna banda 200 gld. iz Debrecina v zahvalo, da je tam svirala na onem izletu, o katerem ste tudi že poročali. Istega dne so zopet vjeli mnogo tunin pri Bakru. 12 barčič smo jih mi dobili. V Pulj jih je parobrod „Pola“ odpeljal 13 kvintalov; popoldne pa so jih na 4 vozovih odpeljali v Trst. Bilo je 500 glav. Vsaka je tehtala okoli 10 kg. — Istega dne so izgnali iz Reke 13 oseb, same mlade ljudi. Kakoršna šola, tak naraščaj. S trnja se ne bere grozdje, tako tudi iz brezverske šole se ne dobivajo poštenjaki. — Te dni smo tudi dobili potrebnega dežja. Vse se je poživilo.

(Koliko in kakšnega vina je leta 1892 štajerska in kranjska dežela pridelala?) V najnovejšem izkazu vis. c. kr. poljedelskega ministerstva brem naslednje podatke o lanskem pridelku vina. Na Gornjem Štajerskem pridelalo se je 57.831 hl vina, na Spodnjem Štajerskem pridelali so pa v okraju mariborskem 26.031 hl, v šentlenartskem 5220 hl, v slovenje-bistriškem 4045 hl, v ptujskem 26.588 hl, v ormoškem 10.992 hl, v rogaskem 4870 hl, v gornje-radgonskem 9903 hl, v ljutomerskem 7562 hl, v breškem 15.960 hl, v podčetrtškem 12.822 hl, v sevniškem 6375 hl, v šmarjskem 10.931 hl, v celjskem 16.614 hl, v konjiškem 12.179 hl, v laškem 7372 hl, v vranskem 500 hl, v gornje-graškem 389 hl, v slovenje-graškem 6 hl, v marenberškem okraju 16 hl, — skupaj 239.200 hl. Ako računimo hl po 25 gld., tedaj znaša vrednost vsega pridelanega vina 5.980.000 gld. — Na Kranjskem v litijskem okraju 9090 hl, mokronoškem 5688 hl, v krškem 943 hl, v kostanjeviškem 3240 hl, v ra-deškem 7325 hl, v novomeškem 13.946 hl, v tre-

benjskem 4789 hl, v žužemberškem 1636 hl, v metliškem 331 hl, v črnomaljskem 7305 hl, v zatiškem 389 hl, v kočevskem 227 hl, v vipavskem 28.329 hl, v postojnskem 508 hl, v senožeškem 209 hl, v bistriskem 794 hl; skupaj 93.220 hl. Če računimo hl po 20 gld., tedaj znaša 1.000.864 gld. — V primeri k Štajerski malo, in to kaže, kako močno je na Kranjskem trtna uš razširjena, osobito po Dolenjskem. „Dom.“

(Za Slomšekovo stoletnico), to je, za leto 1900, ko bode sto let, ko se je naš slavni vladika in domoljub v Ponikvi rodil, delajo slovenski učitelji že zdaj priprave. Pri učiteljskem zboru „Zaveze“ v Mariboru volil se je v ta namen poseben odsek, obstoječ iz gg.: H. Schreiner, ravnatelj mariborski (predsednik), prof. Koprivnik, prof. dr. Bezjak, vrednik Nerat, nadučiteljja Praprotnik in Podobnik, ravnatelj Lapajne, nadučitelj Krajnik in učitelj Dimnik. Naloga tega odseka bi bila: izdati do takrat znanstveno oceno Slomškovih pedagoških del in izmed Slomškovih spisov izbrati ter izdati njegove mladinske spise. Ob enem hoče nabirati v podporo pedagoških pisateljev „Slomškov zaklad“, kateremu bi služila v temelj od ptujskega učiteljskega društva v jednaki namen že nabrana svota. „Dom.“

(Štajerske novice.) Grof Kurt Lippe je prišel s svojo hčerjo grofico Oktavijo iz Gradca v rogatsko-slatinske toplice zdraviti se, in se je nastanil v Kurtzovi vili, kakor prejšnja leta. — V Florijanov hotel v Mariboru je bil sklican Baumgärtner šoh vinogradarjev, da se posvetujejo ob osnovi „Prvega štajerskega vinogradarskega društva“. Namen društvu bi bil, vsestransko pospeševati vinogradarstvo, zlasti pospeševati obnovljenje vinogradov in poganjati se vinogradarjem za ugodno davčno reformo, potem za zavarovanje vinogradov proti toči, za napravo vzglednih kletij, novih državnih trtnic itd. Shod se je izrekel za osnovo takega društva. Po trgatvi se to društvo osnuje. — V Mariboru štrajkajo mlinarji. Posestniki mlinov so že od drugod dobili delavce. Prejšnji delavci bodo najbrž drugod morali iskati dela. — A. Lustensteinerju, ki je bil zaspal na klopi v ptujskem mestnem parku, je nekdo ukradel zlato uro in 27 gld. denarja. Okradenec je bil v družbi nekega odpuščenega muzikanta, ki je sedaj izginil iz Ptuja. — Dijak Josip Goričar je na Mozirski planini ustrelil beloglavega jastreba. — V Hotunji vasi so 30. m. m. pogorele petim posestnikom hiše in gospodarska poslopja. Zažgali so otroci. — V vili gospe Franje Heinz pl. Rodenfels v Celju je bilo nedavno ukradenih dragocenostij za 700 gld.

(Dalmatinske novice.) V Zlarinu so pri obišinskih volitvah zmagali Hrvatje v tretjem razredu proti združeni italijansko-srbski stranki. Prvi in drugi razred volita kasneje. Nadejati se je, da Hrvatje dobé ves zastop. Srbi se v obče povsod združujejo z najljutejšimi nasprotniki Hrvaštva in Slovanstva v obče. — Te dni je izšla krasna knjiga: Sinji njegov kotar; spisal jo je znani Čudina. Sinjski okraj je v nji vsestranski opisan v zemljepisnem, zgodovinskem in kulturnem obziru. — V Zadru so narodnjaki zelo zaspani. V zaderski čitalnici se po največ govori samo laški. Tudi po ulicah slišiš narodne prvake z večine govoriti laški ali pa nemški. Napisa hrvaškega iščeš lahko z lučjo po dnevi; težko ga dobiš; o tem še govoriti ni, da so javni napisi ulic vsi laški. Čudno pa je, da veljaki, ki se doma nič ne brigajo, hočejo voditi deželo in presojevati, kdo je pravi narodnjak in kdo ne. Pri naših prvakah ni mnogo bolje. Ljudje, ki strogo zahtevajo, da se mladina naša poučuje samo v slovenščini po vseh nižjih in višjih šolah, skrbé za svoje otroke z občudovanja vredno vestnostjo, da se že za mladosti priučé nemščini. — Pri otvoritvi kninskega muzeja so se dogodile nekatere zanimive stvari, ki osvetljujejo, kakšno divje sovraštvo so zanetili srbski šovinisti proti rodnim bratom. Na Branimisovi trdnjavi, koder so obadovali, so vihrale nekatere hrvatske trobojnice. Srbi so se pritožili pri vladi in zastave so se morale sneti. Ko so se gostje peljali ogledat si razvaline nekdanje škofije kninske, oddaljene dobro uro od Knina, koder so se hranili kraljevi ključi, je istopivšim iz kočij stopilo nasproti do 40 raskolnih kmetov; ismej njih izpregovori jeden, rekoč, da so prišli kmetje zato semkaj, da branijo svoje srbstvo in da zaprečijo vsak pojav, ki bi žalil njihova srbska čuvstva; zato zahtevajo, da nobeden ne govori, najmanj pa preč. frančiškan o. Marun, duša vsemu znanstvenemu gibanju v Kninu. Čudni šovinizem. Hrvatje so dobro vedeli,

odkod to izhaja in mirno so ogledovali razvaline, spominjajoče jih stare hrvatske slave. Na groblju so zapeli staroslovansko „oslobodi me Gospodi“ in zamišljeni odšli v Knin, koder so dostojno po vsoporedu izvršili lepo slovesnost.

(Prepovedan list.) Minister notranjih zadev je dne 15. avg. prepovedal londonski socialistični list „Der Lumpenproletarier“, Organ der Unterdrückten, — izhajajoč v Londonu za vso tolitavsko državno polovico. V obče vidimo iz izkazov, ki jih dobivamo o zaplenjenih listih in knjižicah, da ima državno pravdnistvo s socialisti in njihovimi spisi obilo trdega posla. Samo laški irredentovci nagajajo nekako z isto odločnostjo. Čuditi se moramo že temu, kar smejo priobčevati in kar v resnici priobčujejo socialisti v svojih glasilih; kakšno mora biti še le tisto, kar se jim zapleni? Gotovo je pa, da bolne rane sama zaplenjenja ne bodo ozdravila. Duh, ki se javlja v listih, živi nezaplenjen in nedostopen vsakemu pečatu v milijonbrojnih delavcih, ki vzgajajo svoje in druge v njem. Treba je torej zdraviti tudi z duhom — krščanske vere, zdraviti z versko vzgojo, z verskim življenjem, zdraviti s pripomočki, ki segajo v srce in dušo, in ki jih hrani v sebi jedino le vzgojevateljica narodov, — sv. katoliška cerkev.

(Imenovanje.) C. kr. nadsodišče za Štajersko, Koroško in Kranjsko je imenovalo pravnega praktikanta pri deželnem sodišču v Gradcu dr. Morica Machta avskultantom za Štajersko.

Društva.

(Za veliko kolesarsko dirko.) ki se bode v petek, dne 8. t. m. vršila mej Zagrebom in Ljubljano, vzbuja se v narodnih krogih ljubljanskih veliko zanimanje. Udeležilo se je bode 14 najizvrstnejših, pri različnih prilikah in tudi na tujih dirkalstvih odlikovanih članov hrvatsko-slovenske zaveze. Mej njimi nahajamo najboljše domače moči, gg. Bobinec, Koželj, Stiasny. Start vrši se, kakor že poročeno, ob 6. uri zjutraj pred narodno kavarno v Zagrebu in še tisti dan na večer bomo imeli priliko, zmagovalce pozdraviti v naši sredi. Zanimanje za to dirko privabilo bode poleg tega kaj mnogo jugoslovanskih prijateljev sporta v našo belo Ljubljano in tem zbranim gostom na čast priredi slovenski klub biciklistov v petek prijateljski večer, v soboto pa skupen izlet v bližnje okolice. Dan na to, v nedeljo dne 10. t. m., videla bode Ljubljana predpoludne velik in eleganten korzo na kolesih; popoldne bo interna dirka slovenskih biciklistov, pri kateri je seveda tudi za goste rezervirana jedna točka. Natančen program cele slavnosti priobčimo jutri ter upamo, da se narodno občinstvo mnogobrojno udeleži teh velezanimivih sportnih pojavov, tem bolj, ker se v Ljubljani v prvič snide tako veliko število odličnih jugoslovanskih dirkačev in prijateljev sporta.

(Vabilo k veselici), katero priredi Vipavska Čitalnica dne 8. septembra v svojih prostorih. — Vspored: Krojač Fips, Burka v enem dejanju, Tamburica, petje, godba in ples. — Pri plesu svira veteranska godba iz Prvačine. — Začetek točno ob 7. uri zvečer. — Vstopnina 20 kr., sedež 30 kr., ples 1 gld. Odbor.

(Narodna šola,) društvo v podporo slovenskemu šolstvu, je zborovala predčera v ponedeljek 4. t. m., ob 8. uri v II. mestni šoli. Sešlo se je razven odbornikov tudi nekaj udov učiteljev iz okolice, navzočen je bil tudi mnogozalažni tajnik Ciril-Metodove družbe, č. g. Anton Žlogar. Iz poročila blagsnjika in tajnika povzamemo, da je društvo imelo pretečeno leto 1990 gld. 36 kr. prihodkov, a stroškov 1618 gld. 68 kr. V blagajnici je ostalo 371 gld. 68 kr. Društveniki: ljudske šole in učitelji so dobili v šolskem blagu 1354 gld. 72 kr. Največ podpore so dali: deželni zbor, mestni zastop in kranjska hranilnica po 200 gld. Prišlo je pa letos tudi volilo gospo Matere v znesku 90 gld., darilo gospe Terezije pl. Močnikove 50 gld. Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice je dala 10 gld., drugih sedem dobrotnikov 15 gld., in tako je bilo moči, ljudskim šolam in ustanovnikom za vplačanih 748 gld. 72 kr. povrniti 1123 gld. 37 kr. in učiteljem za 98 gld. 24 kr. dati blaga za 185 gld. 18 kr. ljudskim šolam se je darovalo še za 46 gld. blaga., skupaj tedaj za 1354 gld. 72 kr. K poročilu se oglasi še č. g. tajnik Ciril-Metodove družbe ter se zahvali prvomestniku in odboru za neutrudljivo podpiranje, kar se tiče naročil in pošiljatev pri omenjeni družbi. Gospod prvomestnik pravi na to, da je dolžnost vsakemu narodnjaku, storiti in delati za narodno stvar, kjer in kolikor more. On pa, da je z veseljem rad ustregel vsaki prošnji in je in bode deloval v prosep narodnemu šolstvu. — Na neko vprašanje zastran udov, šol in učiteljev, pojasnuje prvomestnik stvar tako-le, da šole-ustanovnice ne dobé podpore, ako se za njo ne oglasi, in tedaj se prištevajo dobrotnikom, ako pa katera šola pové, kaj bi rada za vplačano svoto, se ji takoj ustreže, kar se sieer ne more vedeti, s čim se bode ustreglo; udjeučitelji pa morejo dobiti tudi primerne knjige pri

„Narodni šoli“. Svoje dni je „Narodna šola“ mnogo poučnih knjig razdelila udom, darovanih ji od „Matice Slovenske“, n. pr. „Prirodopis“ i. dr. Pedagoškemu društvu v Krškem se daje kot znamenje vzajemnosti svota 10 gld., da blagovoli „Narodni šoli“ poslati nekatere svojih knjig. Družbi sv. Cirila in Metoda se ponudi v zameno nekaj knjig, katere ima na razpolago „Narodna šola“. — Sklene se tudi po daljšem razgovoru, da hoče „Nar. šola“ v zvezi s slovenskim učiteljskim društvom v Ljubljani napraviti neko predrazstavo učnih pripomočkov za prihodnjo deželno razstavo leta 1895. V tej učiteljski razstavi imajo biti le predmetje, izdelani po ljudskih učiteljih. V ta namen se povabijo učitelji v sodelovanje pri stvari, ki je le častna za kranjske učitelje. Volitve. Vzklikoma se voli sedanji odbor: Stegnar (načelnik), Raktelj Fr. (namestnik), Močnik, Cepuder, Borštnik, Drenik, Podkrajšek, Praprotnik Andrej, Praprotnik Franc.

Pravda za varstvo varstvenih znamk. Pred kazenskim sodiščem v Berlinu so se te dni morali zagovarjati droguisti Feliks Rubeau, Emil Becherschaft, Viljem Sperling in A. Horn in tiskar Selmar Bayer zaradi pregreška proti varstvu varstvenih znamk. Sodišču je predsedoval deželni sodišča Bavnatelj Brausenwetter. Firma „H. Zacherl“ na Dunaju že mnogo let prodaja prašek za pokončanje mrčesov, po katerem se zelo povprašuje. Omenjeni tiskar je pa sprožil misel, da bi varstveno znamko Zacherlovo prenaradili z malimi nebitnimi spremembami, tako, da bode težko spoznati od zavarovane varstvene znamke. Deli so potem navadnega mrčesnega praška v steklenice podobne pristnim Zacherlivim; na te steklenice so deli ponarejene znamke in prodajali svoje blago za pravi „Zacherlin“. Zatoženci so se izgovarjali, da niso vedeli, da je njih početje prepovedano. Državni pravdnik je pa bil prepričan, da so zatoženci pač vedeli, kaj da delajo, in je predlagal, da se Bayer kaznuje s 250 markami in štirje droguisti s 300 markami globe. Berlinski zastopnik „Zacherlove tvrde“ je pa le zaradi formalnosti zahteval 5 gld. odškodnine, ker je le hotel, da sodišče prizna zaimčeno varstvo znamke. Sodišče se je izreklo, da je Bayerja zmatrati v vseh štirih slučajih za so-krivca. Obsodilo ga je torej v 300 mark globe, drogujiste pa vsakega v 200 mark globe in 5 gld. odškodnine, in da se razsodba razglasi.

Telegrami.

Trst, 5. septembra. V Cussingnaccu pri Vidmu sta dva zopet umrla za kolero. V Palermu se je bolezen shujšala. Včeraj jih je 17 zbolelo in 9 umrlo. V okolici Marnea in Portinica je zaznamovati po jeden slučaj kolere.

Krakowiec, 6. septembra. Pri današnjih vajah je peštvo zadelo na konjištvo. Boj se je začel. Odločitev se pričakuje jutri. Cesar je bil pri vajah do konca. Zdravje vojakov je vzlic velikim naporom zmiraj ugodno. Če tudi je močno oblačno, vendar ni dežja.

Budimpešta, 5. septembra. Poslednjih 24 ur jih je na Ogorskem 30 zbolelo in 28 umrlo za kolero.

Belgrad, 5. septembra. Državno sodišče je poslalo zatoženim ministrom zatožnico in jim dovolilo trideset dni časa, da vložé pismene ugovore. Državno sodišče je sodnika pri kasacijskem sodišču, Števa Petkovića, poklicalo za preiskovalnega sodnika.

Pariz, 5. septembra. Predsednik Carnot, ki je popolnoma zdrav, je predsedoval ministerskemu svetu v Fontainebleau-u, ki je sklenil, se takoj lotiti pretresovanja budgeta za leto 1895. Predsednik je podpisal tri de-

krete, s katerimi se admiral Boisoudy imenuje poveljnikom brodovja v zapadnem Sredozemskem morju, admiral Ligaille poveljnikom rezervnega brodovja v zapadnem Sredozemskem morju, in admiral Brown poveljnikom severnemu brodovju.

Metz, 6. septembra. Pri slavnostnem banketu civilnih oblastev se je cesar v napitnici zahvalil za prijazen vsprejem. V ovacijah, katere je priredilo prebivalstvo iz Metza in dežele, on vidi potrdilo, da se Lotaringija dobro čuti pri nemškem cesarstvu, da so Lotarinžani si pridobili zmisel za velikost in veljavo nemške države. Zjedinjena Nemčija Alzačanom jamči mir. Lotaringija je nemška in hoče nemška ostati. On torej pije na zdravje zveste nemške Lotaringije.

Carigrad, 5. septembra. V Scutariju pri Carigradu je v blaznici 22 ljudij zbolelo za kolero. Tamošnji zdravniki trdijo, da je evropska kolera, tukaj se pa misli, da je prava azijska kolera. V tukajšnji francoski bolnici je jeden sumen slučaj smrti.

London, 5. septembra. Pisma iz Kitaja in Japana dokazujejo, da je Anglija zgubila mnogo veljave na vzhodu. V Sijam namerovana angleška podjetja so se opustila, ker ni varnosti v deželi. Kitajci se pripravljajo da varujejo svoje koristi na levem bregu reke Menkong. Poveljnik francoskih čet v Chantaboenu je zahteval podkrepljenja, ker je njegova pozicija bila preslaba.

London, 5. septembra. Queenslandski guverner sir H. W. Normann je imenovan indijskim podkraljem.

London, 5. septembra. V okraju Alfreton su štrajkujoči delavci opustošili rudarsko poslopje. Policija ne more ničesar storiti. Poklicali so vojake.

Umrli so:

4. septembra. Marija Dular, usmiljena sestra, 24 let, Kravja dolina 11, jetika.
5. septembra. Jakob Hribnik, krojač, 33 let, Ulice na Grad 12, plučni edem.

Tujci.

4. septembra.

Pri **Maliču**: Kneginja Schönburg s Snežnika. — Miserky iz Bleda. — Grof Kolowrat; grof Ballestrem, tajni ko-

št. 15.888.

Razglas.

445 3-1

V zmislu § 6 zakona z dne 23. maja 1873. l. (št. 121 drž. zak.) naznanja se, da bo razgrnen

prvotni imenik porotnikov za 1894. leto od 5. do 12. septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleđa in naznani svoj ugovor proti njegovi sestavi.

Porotniškega posla so po § 4. omenjene postavbe oproščeni:

1. Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vsegar;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelci in tako tudi lekarnarji (apotekarji), ako uradni ali občinski načelnik za-nje potrdi, da jih ni moči utrpeti za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot prednji ali nadomestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega leta po pratiki.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 1. septembra 1893.

Dunajska borza.

Dne 6. septembra.

Papirna renta 5%, 10% davka	97 gld. 35 kr.
Srebrna renta 5%, 10% davka	97 " 05 "
Zlata renta 4%, davka prosta	119 " 25 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron.	96 " 70 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	983 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	335 " 50 "
London, 10 funtov strl.	126 " 10 "
Napoleonador (20 fr.)	9 " 97 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 96 "
Nemških mark 100	61 " 72 1/2 "

Dne 5. septembra.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 90 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron.	94 " 20 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	161 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	192 " — "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 70 "
Zastavna pisma " " " " " 4 1/2%	101 " 10 "
Kreditne srečke, 100 gld.	195 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	67 " — "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	137 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 25 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	66 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	— " — "
Ljubljanske srečke	23 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2875 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 " 25 "
Papirnih rubeljev 100	180 " 50 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.